En rapport från
Mellansvenska Handelskammaren

Konjunktur-rapport

HÖST 2026

Förord

Framtidstron är stark i Dalarna och Gävleborg, men för att den ska omsättas i investeringar, tillväxt och nya jobb krävs rätt förutsättningar.

Vårt uppdrag är att ha örat mot rälsen, blicken mot omvärlden och ständigt vara uppdaterade om de frågor som påverkar våra medlemsföretags utveckling och konkurrenskraft. Därför är de personliga mötena en viktig del av vårt arbete. Där får vi nya insikter och fördjupar våra perspektiv. Vi träffar i snitt ett medlemsföretag om dagen, året om. Dessutom samlar vi årligen omkring 1500 personer på olika arenor för samverkan och fördjupade kontakter. Tillsammans skapar vi kraft att påverka och stärka de förutsättningar som är avgörande för regionens framtid.

Redan innan vi skickade ut vår konjunkturmätning pekade nationella rapporter, från bland andra Konjunkturinstitutet och Nordea, på ett något ljusare stämningsläge. Mellansvenska Handelskammarens regionala konjunkturundersökning visar att företagen ser något mer positivt på det kommande året, med förväntningar om ökad efterfrågan och ett växande rekryteringsbehov. Samtidigt är synen på konjunkturen i stort fortsatt försiktig. Resultaten speglar ett näringsliv med stark framtidstro trots osäker omvärld och ekonomiska utmaningar. Medan vissa företag planerar för tillväxt möter andra fortsatt svag efterfrågan, höga kostnader och pressade marginaler.

Dalarna och Gävleborg har starka förutsättningar genom industri, energi, innovation och besöksnäring. För att ta tillvara möjligheterna krävs långsiktiga spelregler, tillgång till kompetens och energi, väl fungerande infrastruktur samt effektiva myndighetsprocesser. Mellansvenska Handelskammaren samlar näringslivets perspektiv och driver frågor som stärker företagens villkor. Framtidstron finns redan. Nu behöver vi tillsammans skapa förutsättningar för att den ska bli verklighet.

Stort tack till alla företag som har bidragit till rapporten. Ni gör oss ännu vassare!

Lovisa Haglöf, VD
Mellansvenska Handelskammaren

Om undersökningen

Handelskammarens enkät skickades ut till 473 företag i Gävleborg och Dalarna. 101 företag svarade.

De svarande bolagen representerar en bredd av branscher och storlek.

Insamlingsperioden var mellan den 28 september och 14 oktober 2026.

Sammanfattning

Det är en försiktig ljusning som präglar näringslivet i Gävleborg och Dalarna. Företagen ser något mer positivt på utvecklingen än i våras, men återhämtningen sker från en återhållsam nivå och osäkerheten är fortfarande påtaglig.

På kort sikt handlar det främst om stabilisering, medan förväntningarna på det kommande året är något starkare. Närmare sex av tio företag räknar med ökad efterfrågan och drygt fyra av tio planerar att anställa. Samtidigt går utvecklingen åt olika håll, inte minst inom produktion där vissa företag anger ett rekryteringsbehov samtidigt som andra behöver minska personalstyrkan.

I höstens mätning har företagen för första gången också fått svara på hur deras orderstock har förändrats under det senaste året. Resultatet visar att 40 procent har fått en ökad orderstock, medan 30 procent uppger en minskning. Samtidigt anger 27 procent att orderstocken är oförändrad. Resultatet visar på en varierad utveckling bland företagen.

Hur har ert företags orderstock förändrats jämfört med för 12 månader sedan?

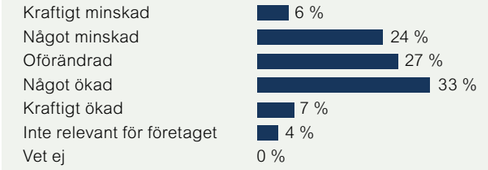

Tilltron till den egna verksamheten är fortsatt stark, men företagens syn på omvärlden präglas fortfarande av osäkerhet. Kundernas köpkraft, råvarupriser och säkerhetsläget oroar mest, samtidigt som ränteläget och kompetensbristen klättrar på listan över företagens främsta orosfaktorer.

Sammantaget finns tecken på en förbättring, men för att den ska få genomslag krävs långsiktiga och konkurrenskraftiga villkor för företagen att investera, anställa och växa.

Konjunkturbarometern

Konjunkturbarometern visar ett i huvudsak neutralt läge för de kommande tre månaderna, men något starkare förväntningar längre fram. Totalindex ligger på 3,0 för det närmaste kvartalet och 3,2 för det kommande året. Företagen ser därmed något ljusare på utvecklingen framöver, även om förväntningarna fortfarande ligger på relativt återhållsamma nivåer.

De större företagen har fortsatt en något mer positiv syn på utvecklingen. För det kommande året ligger deras index på 3,4, jämfört med 3,2 bland de mindre företagen.

Samtidigt har förväntningarna på de närmaste tre månaderna stärkts även bland de mindre företagen. Deras index har ökat med 0,15 sedan vårens mätning, till 2,9, men ligger fortfarande något under den neutrala nivån.

* I denna rapport definieras mindre företag som företag med 0–100 anställda och större företag som företag med 101 eller fler anställda.

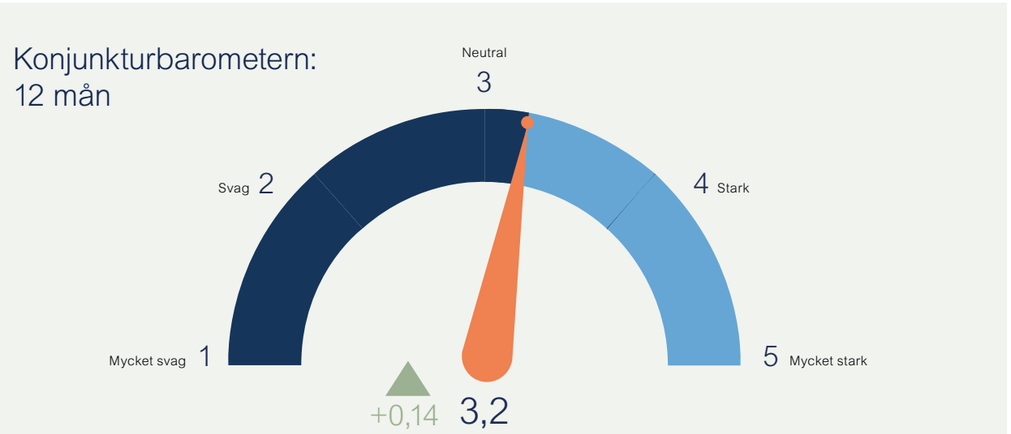

Barometerns resultat beräknas genom att varje svarsalternativ får ett värde mellan 1 och 5, där 5 anger en positiv utveckling.
Genom att väga samman svaren om efterfrågan, personalsituation och konjunktur tas ett samlat värde fram, där 3 representerar ett neutralt läge.

Efterfrågan

Kort sikt präglas av stabilisering

På kort sikt handlar förbättringen främst om stabilisering. Andelen som väntar sig ökad efterfrågan är i princip oförändrad mot våren. Däremot räknar färre med en minskning och fler med ett oförändrat läge.

Förändringen beror framför allt på att färre företag räknar med minskad efterfrågan. Den största gruppen, 47 procent, räknar fortfarande med oförändrad efterfrågan under de närmaste tre månaderna.

De negativa förväntningarna minskar

Efterfrågan väntas stärkas på ett års sikt

På tolv månaders sikt syns en viss förskjutning mot ökad efterfrågan. Andelen företag som räknar med en ökning stiger med 4 procentenheter, samtidigt som andelen som förväntar sig en något minskad efterfrågan sjunker med 6 procentenheter.

Totalt räknar 57 procent av företagen med ökad efterfrågan under det kommande året, varav 52 procent med en något ökad och 5 procent med en kraftigt ökad efterfrågan.

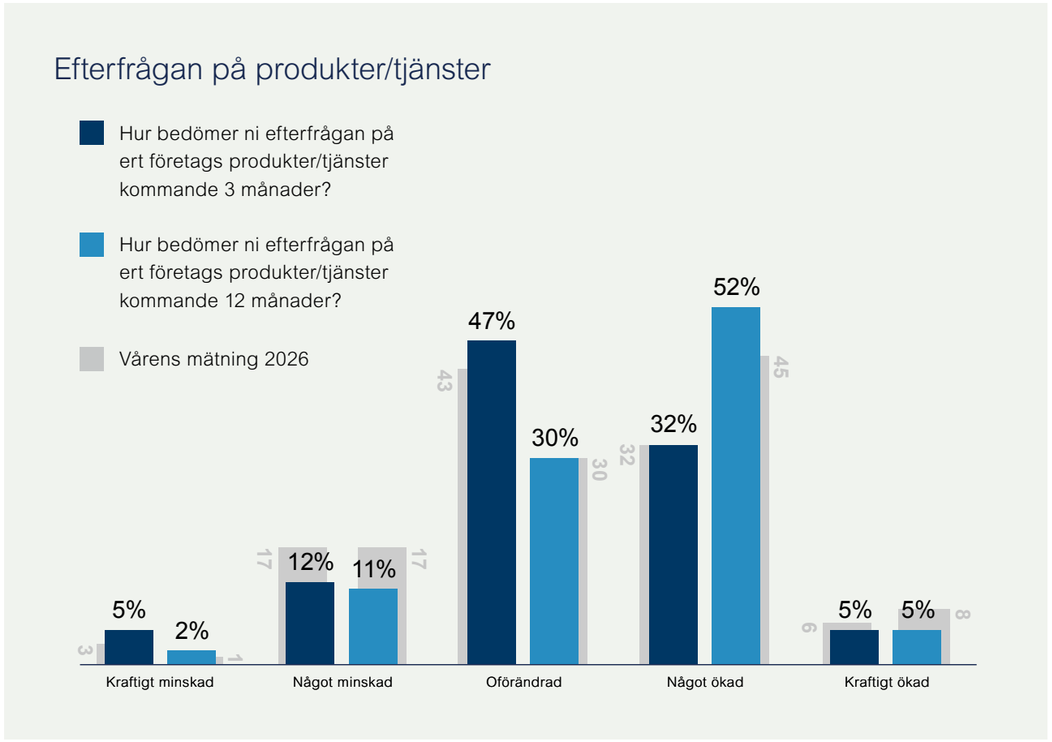

Personal

Fyra av tio företag behöver anställa inom ett år

Produktion toppar företagens rekryteringsbehov

Företag söker personal medan andra drar ned inom samma område

Företagens personalplaner visar att rekryteringsbehoven har ökat sedan våren. Andelen företag som behöver anställa inom tre månader ökar från 21 till 30 procent och på ett års sikt från 34 till 43 procent. Samtidigt ökar andelen företag som behöver säga upp personal något, till 12 procent på båda tidshorisonterna, jämfört med 11 respektive 9 procent i våras.

Produktion står i centrum för både rekryteringar och neddragningar. Bland företagen som behöver anställa söker 51 procent kompetens inom produktion, jämfört med 40 procent i våras. Produktion är också det vanligaste området för uppsägningar och anges av 59 procent av företagen med neddragningsbehov. Inom teknik, it och digitalisering minskar däremot andelarna för både rekryteringar och uppsägningar.

Även industrin visar en tudelad bild. Andelen företag som behöver rekrytera ökar till 24 procent på tre månaders sikt och 33 procent på ett års sikt. Produktion dominerar, följt av teknik, it och digitalisering. Samtidigt ökar andelen industriföretag med uppsägningsbehov som anger produktion som berört område från 70 till 86 procent. Rekryteringar och uppsägningar sker alltså inom samma kompetensområde, vilket visar en utmaning för omställning och matchning.

Personalförändringar

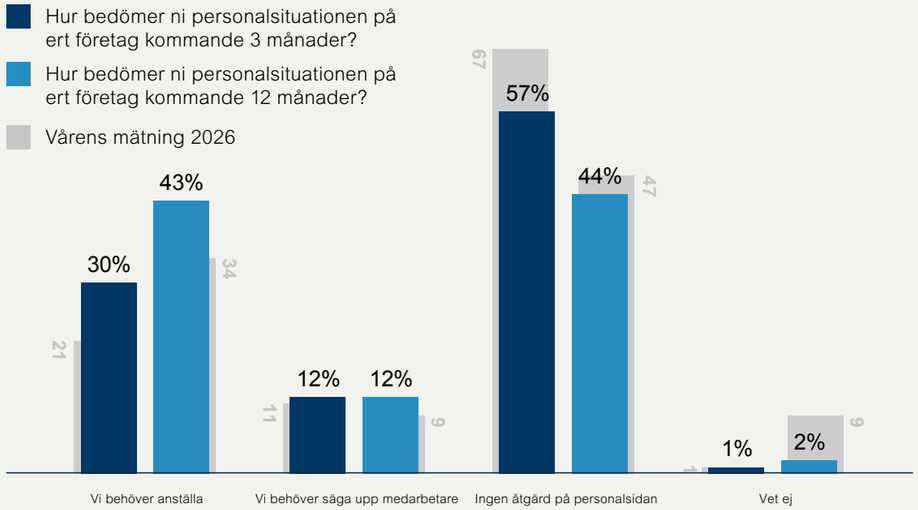

Företaget, regionen och globalt

Konjunkturpessimismen minskar, uppgången dröjer

Stark framtidstro i företagen, särskilt de större

Omvärldsoron består

Höstens mätning visar minskad konjunkturpessimism. Andelen som väntar sig en ganska svag utveckling på tre månaders sikt har sjunkit från 44 till 28 procent sedan våren. På tolv månaders sikt har andelen minskat från 37 till 26 procent. Fler räknar med ett oförändrat läge, medan förväntningarna på en uppgång är fortsatt försiktiga. Resultaten pekar på en stabilisering av företagens konjunkturförväntningar.

Samtidigt är tilltron till det egna företaget betydligt starkare än till omvärlden. Av företagen ser 87 procent positivt på det egna företagets framtid, medan 29 procent ser positivt på den globala utvecklingen. Större företag är mest optimistiska om den egna verksamheten och ser mindre risk för konjunkturförsvagning. Mindre företag har en mer delad framtidsbild. Pessimismen om den globala utvecklingen har minskat, men 61 procent ser fortfarande negativt på den.

Företaget, Regionen och Globalt

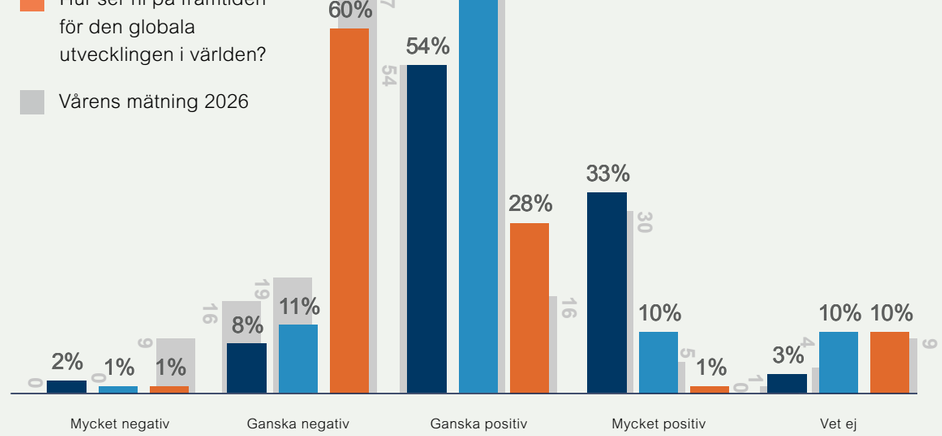

Påverkan handelsvillkor

Handelsutmaningar märks hos färre företag

De större företagen visar tydligast lättnad

Industrin är fortsatt utsatt

Höstens mätning visar att färre företag uppger att de påverkas negativt av nya handelsvillkor. Andelen har minskat från 33 till 25 procent sedan våren. Minskningen är särskilt tydlig bland större företag, där andelen har sjunkit från 44 till 24 procent. Samtidigt uppger 68 procent av företagen totalt och 73 procent av de större företagen att de inte har påverkats av de nya handelsvillkoren.

Industrin avviker från den övergripande utvecklingen. Där uppger 47 procent av företagen att de påverkas negativt, jämfört med 45 procent i våras och 25 procent bland företagen totalt. Ökningen inom industrin är liten och bör tolkas försiktigt, men andelen ligger kvar på en hög nivå.

Positiva effekter av de nya handelsvillkoren är ovanliga. Endast 1 procent av företagen totalt och inget av de svarande industriföretagen rapporterar sådana effekter. Sammantaget har andelen företag som uppger negativ påverkan minskat, medan industriföretagen fortsatt rapporterar negativa effekter i högre utsträckning än företagen totalt.

Påverkan nya handelsvillkor

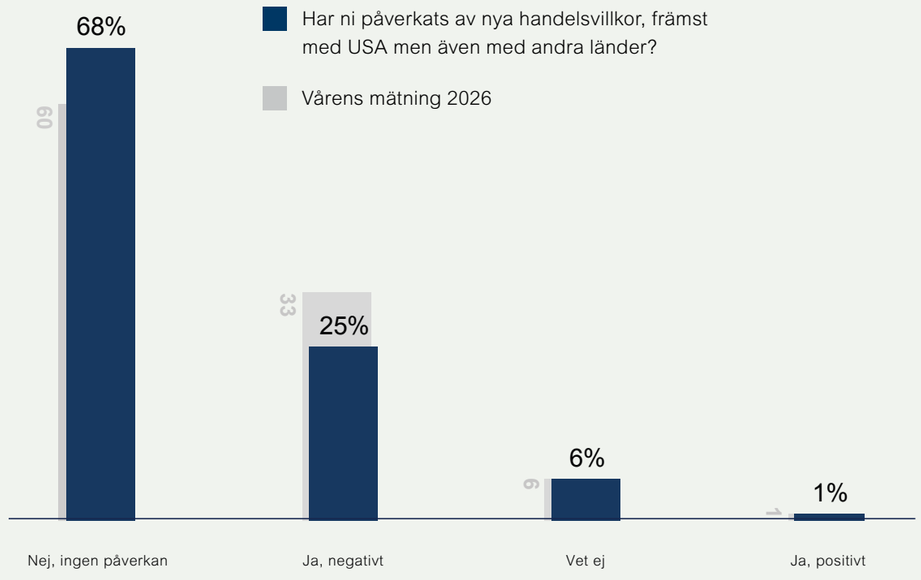

Vad oroar företagen?

Köpkraft, råvarupriser och säkerhetsläge fortsatt i topp

Oron för ränteläget ökar kraftigt

Kompetensbrist oroar storbolagen mest

Kundernas köpkraft, råvarupriserna och säkerhetsläget är fortsatt de tre största orosmomenten på totalen och är i stort sett oförändrade mot i våras.

Den tydligaste förändringen är den ökade oron för ränteläget, som stiger från 16 till 33 procent. Även kompetensbrist (34%), nya regelverk (32%) och energiförsörjning (32%) lyfts av en större andel företag än i vårens mätning. Samtidigt minskar oron för inflation och leveranskedjeproblem. Det senare är dock betydligt mer framträdande bland större företag, där 33 procent anger leveranskedjor som ett orosmoment, jämfört med 18 procent i totalen.

Det framträder också olika typer av riskbilder beroende på företagsstorlek. Kundernas köpkraft finns med som topp tre hos samtliga. Däremot tycks det vara så att ju större företagen är, desto mer tycks oron för kompetens och försörjningskedjor träda fram. Bland de allra största bolagen, 300 anställda och uppåt, är kompetensbrist den fråga som placerar sig överst och ökar från 30 till 75 procent jämfört med vårens mätning.

Vad oroar?

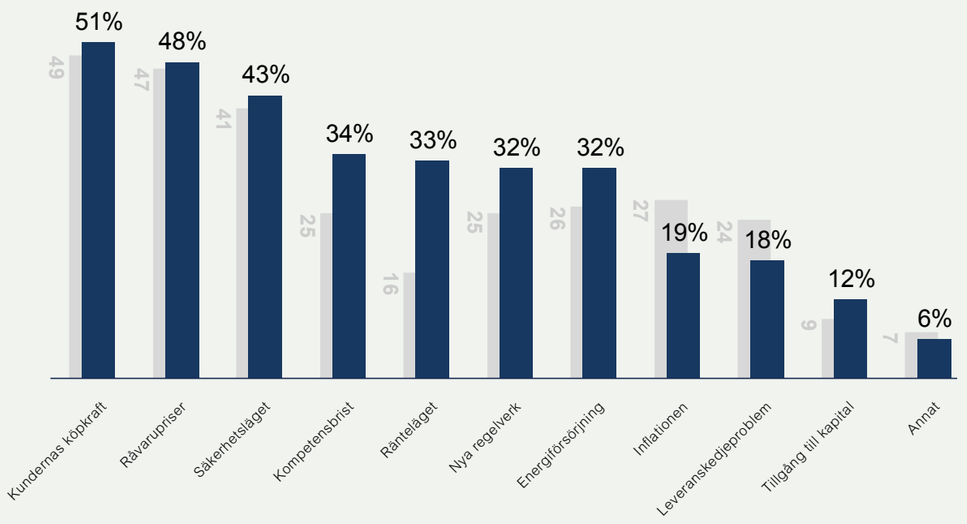

Bolagens röst

Några citat från vår undersökning:

”Förenklade regelverk och mindre administrativ börda som hämmar affärsutvecklingen som gör skillnad. Övriga världen tenderar att kunna springa fortare än oss när vi sitter i regeladminstration. Undvika alla typer av kostnadsökningar för företag som hämmar vår konkurrensförmåga på den globala marknaden. Fokus på snabbhet, enkelhet och utveckling (inte minst inom teknikområdet).”

”Vi hoppas på en jämn konjunkturutveckling. I vår bransch rusade efterfrågan efter pandemin. Råvarupriserna rusade betydligt senare när lågkonjunkturen slagit till. Nu sitter vi med en obefintlig marginal och därmed också extremt svag lönsamhet. Nu känner vi att marknaden sakta börjar förbättras i främst Skandinavien men även i Centraleuropa börjar det att rycka lite...”

”Kompetensförsörjning. Att få våra unga eller de som inte har ett arbete idag att bli intresserade av de arbeten vi har behov av framåt.”

”Besöksnäringen är en viktig motor i Siljansbygden. Den driver många andra branscher och gör regionen attraktiv för inflyttning vilket är en förutsättning för att företag ska utvecklas.”

”Satsa på elektrifiering och inte polarisering av kraftslag. Bygg sol- och vindkraft nu och kärnkraft sen, all elproduktion behövs för att industrier i Sverige ska våga satsa.”

Politiska prioriteringar

Företagen i Dalarna och Gävleborg ser försiktigt ljusare på framtiden, men svaren visar också att möjligheterna att investera, rekrytera och utvecklas påverkas av flera långsiktiga utmaningar. Ett återkommande budskap är behovet av enklare regelverk, förutsägbara politiska beslut och konkurrenskraftiga villkor för företagande. I undersökningen framträder fem områden där politiska åtgärder kan bidra till att stärka näringslivets fortsatta utveckling.

Från regelbörda till fungerande beslutsprocesser

Förenklade regelverk, minskad administration och snabbare tillståndsprocesser hör till de tydligaste önskemålen i företagens svar. Omfattande rapporteringskrav och komplicerade myndighetsförfaranden beskrivs som hinder för både verksamhetsutveckling och nya investeringar. Företagen efterfrågar också tydligare regelverk och en mer ändamålsenlig tillämpning av befintliga krav. Politiken behöver prioritera regelförenklingar, kortare handläggningstider och effektivare processer som underlättar etableringar och utvecklingen av befintliga verksamheter.

Energiförsörjning som ger utrymme för tillväxt

Tillgången till energi och stabila energipolitiska villkor återkommer som viktiga förutsättningar för företagens utveckling. I svaren lyfts behovet av ökad energitillgång, utbyggda elnät och bättre möjligheter för ny elproduktion. Även lokal förnybar energi, energilagring och effektivare energianvändning nämns som möjliga lösningar. Politiken behöver skapa långsiktiga förutsättningar för investeringar i energisystemet och undanröja hinder som begränsar möjligheterna att möta näringslivets energibehov i Dalarna och Gävleborg.

Kompetensförsörjning som möter morgondagens behov

Företagens rekryteringsplaner visar på ökade behov framöver, samtidigt som svårigheter att hitta medarbetare med rätt kompetens återkommer i svaren. Företagen lyfter behovet av utbildningar som motsvarar arbetsmarknadens efterfrågan, bättre samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt möjligheter att rekrytera kompetens. Politiken behöver stärka kopplingen mellan utbildningsutbudet och företagens behov, underlätta kompetensutveckling och förbättra möjligheterna för fler att komma in på arbetsmarknaden.

Långsiktiga och konkurrenskraftiga villkor för företagande

Förutsägbarhet i politiska beslut och stabila villkor för företagande är återkommande önskemål, inte minst bland de större medlemsföretagen. Samtidigt beskriver företag hur ökade kostnader, pressade marginaler och omfattande administrativa krav påverkar deras möjligheter att investera och utvecklas. Skatter, arbetsgivaravgifter och andra företagsrelaterade kostnader lyfts som frågor av betydelse för konkurrenskraften. Politiken behöver därför skapa större kontinuitet i beslut som påverkar näringslivet och beakta hur förändrade regler, skatter och avgifter sammantaget påverkar företagens möjligheter att anställa, investera och konkurrera på internationella marknader.

Infrastruktur som stärker företagens tillgänglighet

Transportinfrastrukturens betydelse för näringslivets utveckling återkommer i företagens svar. Järnväg, logistik och persontransporter lyfts som viktiga för tillgänglighet, kompetensförsörjning och regional utveckling. Företagen efterfrågar också tydlighet kring långsiktiga infrastrukturprioriteringar och uppmärksammar förseningar i vissa projekt. Politiken behöver prioritera och genomföra infrastruktursatsningar som stärker företagens transportmöjligheter och arbetskraftens rörlighet i Dalarna och Gävleborg.

Vi är näringslivets starka röst i regionen och arbetar för att ge våra över 370 medlemsföretag de bästa förutsättningarna för hållbar och konkurrenskraftig tillväxt. Medlemsnyttan skapas både genom de program och nätverk vi leder, där företagen stöttar varandra i gemensamma utmaningar, och genom att driva opinion i frågor som är avgörande för näringslivets långsiktiga hållbara utveckling.

mellansvenskahandelskammaren.se

MELLANSVENSKA
Handelskammaren